

ПРИНЦИП РІВНОСТІ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Кравчук П.С., *kravchukpolina11@gmail.com*

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Юридична наука давно стикається з питанням вивчення принципів права: їх особливостей, пояснень та систематизації. Вивчення принципів учасників цивільних відносин є надзвичайно важливим, оскільки цивільне право опосередковує найважливіші соціальні відносини.

Принципи права - його основні ідеї та засади, які є загальнообов'язковими в законодавстві завдяки своєму законодавчому закріпленню. Вони визначають сутність самих відносин та їх соціальну спрямованість, галузеві особливості законодавства, що сприяють однорідності розуміння значення правових норм, їх рівномірному виконанню. Крім того, принципи права використовуються для усунення прогалин у законодавстві та застосування норми за аналогією із законом, що є важливим для цивільного права через його динамічність та схильність до змін в економічній та соціальній реальності [1, ст. 54].

На сьогоднішній день ми можемо виділити кілька основних принципів цивільного права.

Серед ключових принципів цивільного права є особлива важливість принципу рівності учасників цивільних відносин, який є основним у процесі здійснення цивільних прав.

Принцип рівності учасників цивільно-правових відносин визначається насамперед тим, що в основі цієї рівності лежать самі відносини, які є предметом цивільно-правового регулювання. Слід зазначити, що за відсутності такої консолідації ці відносини не могли бути предметом цивільного законодавства. Побудова цивільно-правового регулювання на принципах рівності допомагає забезпечити реалізацію цієї специфічної особливості самих цивільно-правових відносин у поведінці їх учасників[3, ст. 696].

В. А. Тархов визначає рівність суб'єктів цивільного права як один з основних принципів цивільного права, що означає рівну дієздатність громадян, рівне становище громадян та організацій по обидві сторони правовідносин, але ні в якому разі це не рівняння людей відповідно до їх потреб та смаку, а не скорочення діяльності економічних операторів на діяльність. «Рівними учасниками вважається залізниця, яка здійснює різні види діяльності великого розміру та незалежний громадянин, який уклав договір перевезення з залізницею» [4, ст. 18].

Принцип рівності означає, що учасники цивільних відносин можуть не тільки визначати поведінку інших учасників відповідно до їх статусу. Якщо позиція базується, наприклад, на адміністративному підпорядкуванні одного учасника іншому, то її регулювання здійснюється вже не цивільним законодавством, а адміністративним [5, ст. 342].

Суб'єкти цивільного права перебувають у однаково рівнозначному становищі вже на стадії правоздатності. Це чітко видно з характеристики правоздатності як громадян, так і юридичних осіб.

Отже, категорія свободи набуває особливого значення при визначенні «справедливої нерівності» учасників цивільних правовідносин. Сучасне вчення про свободу може бути втілено у таких по-ложеннях

1) усі люди вільні від народження, і ніхто не має права втручатися в їх природні права. Забезпечення та захист цих прав є головною метою держави;

2) свобода - це здатність робити все, що не шкодить іншим. Як наслідок, свобода людини не може бути абсолютною;

3) межі свободи можуть бути встановлені законом, який є його мірою. Свобода і верховенство права не є антагоністичними, якщо закон легальний. Тому дозволено все, що не заборонено;

4) частина дозволеного визначається правами людини. Консолідація прав необхідна, щоб допомогти людині реалізувати свій потенціал, але жоден набір прав не вичерпує значення свободи;

5) обмеження прав можливе саме для того, щоб сприяти загальному добробуту демократичного суспільства

Отже, юридична рівність учасників цивільних правовідносин є принципом цивільного права, який визначає специфіку методу цивільно-правового регулювання.

Список використаних джерел:

1. Сивий Р. Метод правового регулювання як критерій поділу позитивного права на приватне та публічне Р. Сивий *Юридична Україна*. 2015. № 3. С. 54-63.
2. Боднар С. Б. Рівність у праві — справедлива нерівність С. Б. Боднар *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2016. Вин. 311. С. 24-27.
3. Штефан М. Й. Цивільний процес: Підручник для студ. юрид. спеціальностей вищих закладів освіти М. Й. Штефан. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Ін Юре, 2019. 696 с.
4. Голубева Н. Ю. Принципи цивільного права як методологічна основа цивільного права України Н. Ю. Голубев *Актуальні проблеми держави і права*. 2017. Вин. 33. С. 18-21.
5. Колодій А. М. Принципи права України: монографія А. М. Колодій. К.:Юрінком Інтер, 2018. 342 с.